

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Pieter Omtzigt

‘Christenvervolgning in de Levant raakt aan de wortels van Europa’

Als lid van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa en woordvoerder religieuze vrijheid van de CDA-fractie zet Pieter Omtzigt zich in voor mensenrechten. In het bijzonder godsdienstvrijheid staat steeds meer onder druk. Verschillende organisaties, zoals Open Doors, stellen dat christenen de meest vervolgd geloofsgroep zijn. ‘Hoeveel christenen er precies worden vervolgd is moeilijk te zeggen. Neem Soedan, waar sprake is van een gemengd etnisch-religieus conflict. De precieze reden waarom iemand wordt gedood is niet altijd helder. Bovendien lopen definities van vervolging uiteen. Maar vast staat dat wereldwijd veel christenen hun geloof niet vrij kunnen belijden. De vervolging van religieuze minderheden vindt plaats in buitengewoon intolerante regimes. Humanisten hebben onlangs uitgebreid verslag gedaan van de vervolging van agnosten en atheïsten. Als je de kaart van dat onderzoek over die van Open Doors legt, dan vallen landen in het Midden-Oosten op. Islamitische regimes die op basis van de sharia afvalligheid zwaar bestraffen, soms zelfs met de doodstraf. Men kent het eigen geloof een absolute status toe.’

Moet worden vastgesteld dat de Arabische Lente slecht is uitpakkt voor christenen? ‘Wij zijn momenteel getuige van de effectieve verdrijving van christelijke minderheden die bijna tweeduizend jaar hebben bestaan. Is opereert precies in het gebied waar

FOTO: DIRK HOL

PIETER OMTZIGT (1974)

Tweede Kamerlid namens het CDA en lid van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa.

buiten Libanon en Egypte tot voor kort nog aanzienlijke minderheden woonden, zoals in Mosoel en de vlakte van Ninive. Praktisch niemand verdedigt deze groep mensen, op enkele zelfgeformde christelijke militieën na.’

‘De geschiedenis van het Midden-Oosten kent lange periodes van vreedzaam samenleven, maar als in tijden van conflict de bescherming van een bepaalde machthebber wegvalt, worden minderheden verdreven. Nu is sprake van de grootste christelijke uit-

tocht in de Levant sinds honderdvijftig jaar. In Turkije (het Ottomaanse rijk) maakten christenen ongeveer honderdtwintig jaar geleden nog vijftien tot twintig procent van de bevolking uit, en nu is dat nog maar een half procent. Vooral de Armeense genocide was een grote klap, en daarna is men blijven wegtrekken. Een vergelijkbaar proces is nu in andere landen gaande. Inmiddels wonen er meer Syrisch orthodoxen in Twente dan in Zuidoost-Turkije.’

* * *

In welke zin raakt het verdwijnen van het Midden-Oosterse christendom ook Europa? ‘Drie jaar geleden stelde ik een boek samen over het Turkse klooster Mor Gabriel uit 397 na Christus. De Turkse overheid bemoeilijkt hiervan voortdurend het voortbestaan. Het boek overziend, rest voor mij persoonlijk eigenlijk de trieste conclusie dat we de laatste overblijfselen van het Byzantijnse Rijk kwijtraken.’

‘Het oosterse christendom bestond al voor de kerstening van het Westen, en die wortels van Europa dreigen nu definitief verloren te gaan. In het Midden-Oosten staan de oudste kloosters ter wereld, liggen synodevaders begraven en wordt het Aramees nog gesproken, iets wat straks hooguit nog een liturgische taal zal zijn. Is wist die sporen uit, zoals ze dat ook doen met sjiiitische heiligdommen en Romeinse monumenten. Er wordt heel bewust een snoeiharde assimilatiepolitiek gevoerd: bekering, belasting betalen of de dood.’

‘Syrië is een van de grootste open wonden van de internationale gemeenschap. Inmiddels woont de helft van de bevolking – christenen, soennieten en sjiieten – niet meer op zijn oorspronkelijke plek. Verschillende grootmachten hoopten met hun steun voor Assad,

het Vrije Syrische Leger of zelfs is een geopolitiek voordeel te behalen. Het ergst denkbare is een overwinning van IS, maar vooralsnog is het beeld wisselend, mede door het optreden van de Koerden. Nederland moet naast het ingrijpen in Irak ook in Syrië optreden. Volkenrechtelijk kan dat. En we hebben de plicht om uitreizigers tegen te houden, zodat onze eigen onderdanen niet kunnen meedoen aan genocidale handelingen. De Wet internationale misdrijven biedt bovendien de mogelijkheid tot vervolging. Tegelijkertijd zal het bloed, zweet en tranen kosten om het land na de oorlog weer op te bouwen.’

* * *

Volgens Omtzigt moet godsdienstvrijheid een speerpunt zijn in het Nederlandse mensenrechtenbeleid. ‘Nederland zet zich immers ook in voor andere specifieke groepen. Het heeft mij verbaasd dat minister Timmermans religieuze vrijheid niet specifiek wilde benoemen, maar zijn opvolger Koenders is op het gezamenlijk aandringen van CDA, CU en SGP bijgedraaid. Wij moeten er bovendien oog voor hebben dat religieuze tolerantie alleen kan bestaan op basis van wederkerigheid. Dit betekent ook het transparant maken van de financiële banden tussen religieuze gemeenschappen in Nederland en onvrije landen als Saoedi-Arabië en Qatar.’

‘Wij moeten zelf het speelveld definiëren. Geloofsvrijheid behelst ook het recht van afvalligheid of om van godsdienst te veranderen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft niet voor niets benoemd dat er een conflict bestaat tussen de sharia en enkele elementaire mensenrechten, zoals de gelijkheid tussen man en vrouw en de godsdienstvrijheid. Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dient als minimum gegarandeerd te zijn.’